

O. Festival

Advies: positief, binnen budget

- ▶ Geadviseerd subsidiebedrag: € 371.000,-
- ▶ Gevraagd subsidiebedrag: € 375.000,-

Samenvatting van de aanvraag

“O. Festival for Opera. Music. Theatre. is een jaarlijks tiendaags internationaal opera- en muziektheaterfestival in de maand mei, op verschillende plekken (theaters en andere locaties) in de stad Rotterdam.

O. is nieuwsgierig, grenzeloos en betrokken. Vanuit deze kernwaarden zet O. de universele kracht van de zangstem in om een breed publiek recht in het hart te raken. We vertellen actuele en urgente verhalen uit de stad en de wereld en geloven in de positieve maatschappelijke impact daarvan. O. wil het meest grensverleggende opera- en muziektheaterfestival ter wereld zijn.

O. staat voor een inclusieve en diverse organisatie waarin kunstenaars en werknemers verschillende perspectieven inbrengen. Solidariteit, eerlijke betaling en een veilige werkomgeving zijn voor O. belangrijke uitgangspunten. Vanuit de ontwikkeling die het festival de afgelopen vier jaar heeft doorgemaakt en het effect van de nieuwe naam op artiesten en publiek, richt O. zich voor de periode 2025-2028 op de volgende ambities om daarmee positief bij te dragen aan de internationale, vernieuwende en superdiverse stad die Rotterdam is.

1. Inclusiviteit: Impact versterken naar publiek en artiesten

O. neemt bewust gratis toegankelijke en wijkgerichte projecten op in het festivalprogramma om het bereik onder zogenaamde light users, en daarmee de diversiteit van ons publiek, te vergroten en de inclusie te maximaliseren. Denk aan stadsprojecten, Van Smartlap tot Opera en het programma in de hal van Rotterdam CS. Met een impactprogramma zorgen we voor meer verdieping en aandacht voor de context bij maatschappelijk geëngageerde voorstellingen.

Daarnaast blijven we inzetten op unieke locatievoorstellingen, toonaangevend internationaal aanbod en grote zaalvoorstellingen in coproductie met aansprekende artiesten en groepen. Bijzondere blikvangers waarvoor publiek vanuit het hele land graag naar Rotterdam komt. De D&I-scan toont dat O. het hoogst scoort op programma (inclusief), terwijl publiek daarin nog achter blijft (score: implementatie). Ons doel is om verschillende publieken nog meer te laten mengen. Daarin zijn een HR-beleid dat gericht is op het vergroten van de diversiteit van ons personeelsbestand en de 360-gradensamenwerking met partners de sleutelfactoren.

O. blijft komende periode impactonderzoek doen om beter te begrijpen wat het effect van ons festival is voor publiek en artiesten. We willen ons publiek maximaal raken.

2. Interconnectiviteit: 360 graden samenwerken met partners

Met relevante partnerschappen wil O. positief bijdragen aan diversiteit en inclusie, en meer gelijkwaardigheid en wederkerigheid in de sector. We vullen iedere samenwerking krachtig in op het gebied van inhoud, publieksbenadering, context en uitstraling. We co-creëren, brengen elkaars publieken samen en maken partners zo medeverantwoordelijk voor programmaonderdelen van ons festival: de 360-gradenbenadering. O. werkt op deze manier samen met o.a. Luxor Theater, WORM, Theater Rotterdam, Arminius, Roodkapje, Dudok Holding, OPEN Rotterdam en tientallen Rotterdamse culturele communities en maatschappelijke organisaties binnen onze stadsprojecten.

3. Innovatie: Integrale verantwoordelijkheid voor talent

O. heeft wereldwijd een unieke voorbeeldfunctie als plek waar ontwikkelingen op het gebied van opera- en muziektheater getoond en gebundeld worden. Met coproducties, (internationale) uitwisselingen en workshops draagt O. bij aan de ontwikkeling van de nieuwe generatie makers en artiesten, lanceren we hen in het (inter)nationale netwerk en geven we richting aan de ontwikkeling van het genre. In een 360-gradensamenwerking met Music Theatre NOW, Werkplaats Walhalla, Club Gewalt, MusicalMakers, Codarts en mbo Theaterschool neemt O. integraal de verantwoordelijkheid voor jong talent en draagt zo bij aan een veerkrachtige Rotterdamse muziektheaterscene.

O. bedient veel verschillende publieksgroepen. Dat blijkt uit publieksonderzoek en we zien het ook terug in de kaartverkoop en in de zalen. De laatste jaren zien we ons publiek nadrukkelijk verbreden en verjongen. Zo bezoekt een mix aan leeftijden het festival, en steeds vaker uit de groep light users. Deze trend wil O. de komende jaren vasthouden. Daarnaast zet O. in op een gelijkblijvende publiekscapaciteit bij minder activiteiten en een hogere gemiddelde bezettingsgraad per voorstelling. Dit leidt tot een groei naar 14.000 betalende bezoekers en 7.500 niet-betalende bezoekers in 2028 tijdens de festivalperiode.

O. zal in de periode 2025-2028 iets minder producties in het programma opnemen dan in de huidige periode. Dit heeft te maken met het gezond houden van onze organisatie (onze mensen) en met de stijgende personele en materiële lasten. We willen zoveel mogelijk kunstenaars blijven faciliteren, maar niet ten koste van hoge werkdruk of onderbetaling.

O. omarmt de principes uit de Code Cultural Governace, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie. De codes worden toegepast en hierop wordt jaarlijks gereflecteerd in jaarverslagen. In de betaling van medewerkers en artiesten wordt de cao Toneel & Dans toegepast.”

Artistieke en inhoudelijke kwaliteit

De commissie beoordeelt de artistiek-inhoudelijke kwaliteit als uitmuntend. O. Festival manifesteert zich op uitstekende wijze als platform voor alle (nieuwe) vormen van vocaal muziektheater. Het festival heeft een spannend en consistent artistiek profiel en toont

daarbinnen een breed palet aan producties en projecten waarin de menselijke stem in al zijn facetten centraal staat. Met de naamsverandering en rebranding van Operadagen naar O. Festival, is de organisatie erin geslaagd een nieuwe identiteit te ontwikkelen die zowel artistiek hoogstaand als verbindend is in de stad. Een overtuigende visie op de ontwikkeling van het genre en de rol van (jonge) makers daarin is krachtig vertaald naar de werkwijze en concrete ambities voor de komende jaren. Door het operagenre te ‘ontschotten’ en de deuren open te zetten voor nieuwe partners, jong talent en nieuwe makers draagt het festival significant bij aan de ontwikkeling van het genre. Dat mag als voorbeeld dienen van een geslaagde transitie.

Het festival wil de komende jaren de impact op publiek en artiesten versterken, co-creatie en intensievere samenwerking met partners mogelijk maken en integrale verantwoordelijkheid nemen voor talent. Daarvoor is een stevige basis gelegd, onder andere door de in 2023 opgestelde Theory of Change en het daaropvolgende impactonderzoek. De organisatie gelooft in de kracht van co-creatie en dat wordt in het plan overtuigend toegelicht. Door onder andere te werken vanuit de ideeën en de identiteit van partners en makers, zalen en instellingen, en hen (mede) ruimte voor programma’s te geven, ontstaat een palet aan verhalen die herkenbaar zijn voor een breed en divers publiek. Een voorbeeld zijn de open calls om verhalen van Rotterdammers te verzamelen als basis voor nieuwe producties. Dat opent ook de deur naar jonge doelgroepen. Tot slot bevestigen de nominatie als beste festival ter wereld door de International Opera Award, en de FEDORA Opera Prize voor Here and There / Untold de grote zeggingskracht van het festival.

De ontwikkeling die het festival de laatste jaren inzette heeft geleid tot een nieuwe maar vooral sterke eigen identiteit. De missie van O. – de universele kracht van de zangstem gebruiken om een breed publiek recht in het hart te raken – wordt consequent uitgedragen in alle uitingen van het festival; in de veelkleurigheid en toegankelijkheid van het festivalprofiel, de samenwerkingen en in de producties zelf. Daarbij spreekt uit de aanvraag een grote urgentie van vernieuwing en vooruitgang. De commissie onderstreept de unieke positie van het festival waarin, met de stem als uitgangspunt, actuele en vernieuwende producties tot stand komen.

De bijdrage aan internationalisering is zeer goed. Er is sprake van een internationaal programma met vernieuwende producties van hoge kwaliteit. De branding van het festival is sterk en zorgt voor aandacht en erkenning tot ver over de grenzen. Het festival ambieert het meest grensverleggende festival ter wereld te worden en is een aardig eind op weg. Dat draagt bij aan de internationale positie van Rotterdam (als operastad), aan de ontwikkeling van het genre en aan de ontwikkeling van het festival zelf.

Waarde voor de stad, de bewoner en de discipline

De commissie beoordeelt de waarde voor de stad, haar bewoners en de discipline als goed. Het festival draagt in ruime mate bij aan de interconnectiviteit van de stad. Volgens

de aanvrager zijn de partners een essentiële factor voor het tot stand brengen van het programma, en dat volgt deels uit de werkwijze van O. als verbindend platform tussen de partijen. De keuze voor de partners sluit dan ook goed aan bij de missie van het festival. Het merendeel van de samenwerkingen vindt plaats binnen het culturele domein. De genoemde samenwerking binnen maatschappelijke allianties – die volgens de aanvrager diep geworteld zijn in het DNA van het festival – zijn echter summier toegelicht. Ook is de intentie tot verbreding in het maatschappelijk domein en het onderwijs op zich interessant, maar ook hier mist een concrete uitwerking.

De innovatieve kracht van O. komt met name tot uiting in de geslaagde re-branding van het festival. Daarin wordt publiek een nieuwe beleving van opera voorgeschoteld en worden deuren opengezet voor vernieuwing van het genre. De bouwstenen waarmee de programma's tot stand komen, zoals de stad als podium, verhalen als vertrekpunt en co-creatie, zijn gekende methoden. Hoewel die tot grensverleggende en innovatieve producties kunnen leiden, zijn ze in zichzelf niet innovatief. De mate van innovatie binnen de producties hangt in grote mate af van de partners en niet van het festival zelf.

De ambities liggen hoog; de durf hebben om “O. écht samen met makers en publiek te maken”. Door middel van monitoring en evaluatie, zoals de Diversiteit & Inclusie scan, toont de organisatie zelfreflectie. Men is zich bewust van verbeterpunten op het terrein van inclusie en maakt hier beleid op met concrete doelstellingen en acties ten aanzien van de vier p's. Daarin zijn inmiddels stappen gezet door de diversiteit in het programma te vergroten, andere makers en partners op te zoeken en binnen de organisatie ruimte te maken voor beginnende professionals en jonge talenten. Met gratis concerten, laagdrempelig repertoire en programma's in de wijken worden inmiddels zeer verschillende doelgroepen bereikt, waaronder een groeiend aantal lichte gebruikers. De ambities om met gratis programma's het aantal bezoekers te laten groeien van 6500 naar 7500 bezoekers draagt bij aan de toegankelijkheid van O.

Zakelijke kwaliteit

De commissie beoordeelt de zakelijke kwaliteit als zeer goed. De organisatie is samengesteld uit een relatief klein kernteam dat in de aanloop naar het festival wordt aangevuld met medewerkers en vrijwilligers. De aanvraag laat zien dat de organisatie stabiel is en de zaken goed op orde heeft. Het plan toont een heldere naleving van de Governance Code Cultuur. De stichting is enkele jaren geleden overgestapt op een raad-van-toezicht-model en volgt de aandachtspunten uit de zelfevaluatie op. Er zijn procedures bij mogelijke belangenverstremming, en aandacht voor interne controle en verdeling van taken, wat onder meer leidde tot het instellen van een financiële en remuneratie commissie. Daarnaast is er ruime aandacht voor de Fair Practice Code in de vorm van transparantie, veiligheid, duurzame inzetbaarheid en ruimte voor ontwikkelkansen en duurzaamheid. Ten aanzien van fair pay volgt de organisatie de cao Toneel en Dans, zowel voor medewerkers in dienstverband als zzp'ers.

De aanvraag geeft een helder beeld van de bedrijfsvoering. Om deze gezond te houden en de stijgende personele en materiële lasten in te perken, wordt de komende jaren ingezet op minder activiteiten, maar met een hogere bezettingsgraad per voorstelling en daaruit voortvloeiende groeiende publieksaantallen. Daaruit blijkt een realistische visie op management en bedrijfsrisico's. De begroting brengt een verschuiving in de financieringsmix in beeld. Die is onder ander het gevolg van de stijging van publieksinkomsten, coproductiebijdragen en een verwachte verhoging van de Rijkssubsidie. De inspanningen bij het vinden van cofinanciering zijn geloofwaardig. Over het geheel genomen neemt de subsidieafhankelijkheid iets af. O. vraagt de Gemeente Rotterdam een bescheiden verhoging van de subsidie om een investering in fair pay en het makersklimaat met Walhalla en Club Gewalt mogelijk te maken. Beide zijn volgens de commissie goed onderbouwd in de aanvraag en dragen bij aan de doelstellingen van O. De begroting is gedetailleerd opgesteld en de beleidswijzigingen zijn realistisch doorgerekend. Dat zorgt ervoor dat de begroting een overtuigende vertaling is van de plannen. Bovenstaande leidt tot de conclusie dat de financieringsmix gezond is en de begroting vertrouwen geeft in een gezonde financiële bedrijfsvoering.

Geadviseerd bedrag

De commissie adviseert een subsidiebedrag van € 371.000,-. Dit bedrag is opgebouwd uit het subsidieniveau 2024 met een gevraagde bijdrage van € 3.200,- om het programma voor jonge makers met Walhalla en Club Gewalt mogelijk te maken.